

قرار است در نخستین روزهای فصل تابستان، ایران و ۴۰۱ به همراه آمریکا بر سر میز مذاکرات بازگردند تا گفت‌وگوهایی که از زمستان متوقف شده بود را از سر بگیرند. پس از اعلام از سرگیری مجدد مذاکرات احیای برجام و رفع تحریم‌های آمریکا، از نسوی جوزپ بورل و حسین امیر عبدالهیان و در حالی که بسیاری فکر می‌کردند که این دور مذاکرات هم به مانند دوره‌های قبلی در وین برگزار می‌شود، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا اعلام کرد که این بار مذاکرات احتمالاً در یکی از کشورهای حاشیه خلیج فارس برگزار می‌شود.

به گزارش ایسنا، جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا عصر روز شنبه بعد از دیدارهای خود با مقامات ایران (حسین امیر عبدالهیان وزیر امور خارجه ایران و علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی) در گفت‌وگو با رسانه‌های خارجی در تهران گفت که دور جدید مذاکرات هسته‌ای در وین برگزار نخواهد شد، چرا که این مذاکرات در چارچوب برجام و گروه چهار به علاوه یک برگزار نمی‌شود. بورل ادامه داد: از آنجایی که چنین گفت وگوهایی در چارچوب تماس‌های دو جانبه بین ایران و آمریکا برگزار می‌شود، ترجیح می‌دهیم در مکان دیگر آنها را انجام دهیم که سردرگمی ایجاد نکند. مذاکرات در وین مربوط به همه اعضای برجام است. فکر می‌کنم این (مذاکرات) در جایی نزدیکتر به خلیج فارس یا بگذار بگویم مثلا در کشورهای حاشیه خلیج‌فارس انجام می‌شود.

بورل در ادامه در خصوص زمان برگزاری این مذاکرات که اتحادیه اروپا به ریاست اریکه مورا قرار است تسهیل گر آن باشد بار دیگری روابط اتحادیه در جریان کنفرانس مطبوعاتی مشترک با امیر عبدالهیان را تکرار کرد و گفت: «چه زمان؟ زود، زودتر از آن که دیدگی روابط ایران با دو کشور قطر و عمان تصور کنید. بعد از انتشار این خبر با توجه به مذاکرات هسته‌ای ایران که در این مدت دراز کشیدند، به نظر می‌آید که احتمالاً دور بعدی مذاکرات در دوحه و یا مسقط در برگزار می‌شود و با توجه به این که مسقط در سال ۱۳۹۰ نیز میزبان گفت‌وگوهای محرمانه ایران و آمریکا بوده است، مذاکراتی که نوعی زمینه‌ساز برگزاری مذاکرات برجام در

یک مقام ارشد کاخ سفید گفت که آمریکا همچنان معتقد به بازگشت به برنامه جامع اقدام مشترک است. به گزارش المیادین، جان کریی هماهنگ‌کننده ارتباطات راهبردی شورای امنیت ملی کاخ سفید در مسیر سفر خود به آلمان برای شرکت در نشست کشورهای عضو گروه ۷ تاکید کرد که ایالات متحده کماکان به بازگشت به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ معتقد است.

نشریه پولیتیکو در گزارشی با استناد به اظهارات دیپلمات‌های اروپایی مدعی شد که مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا پیش از سفرش به ایران برای ریزنی جهت از سرگیری مذاکرات احیای توافق هسته‌ای، مورد انتقاد شدید وزیر امور خارجه رژیم صهیونیستی قرار گرفته است.

به گزارش ایسنا، نشریه پولیتیکو در گزارش خود نوشت: یانید لاپید، وزیر امور خارجه اسرائیل از جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و هماهنگ‌کننده کمیسیون مشترک برجام به خاطر سفرش به تهران درباره از سرگیری مذاکرات احیای توافق هسته‌ای انتقاد کرده است. اسرائیل مدتهاست با این توافق مخالفت کرده و سعی داشته است به هر شکل ممکن در آن کارشکنی کند.

پولیتیکو در این باره نوشت: بورل پیش از سفرش به تهران، لاپید را در جریان گفتاشته بسود اما لاپید بورل را به نادیده گرفتن اتهامات و سعی داشته است به هر شکل ممکن در آن کارشکنی کند.

پولیتیکو در این باره نوشت: بورل پیش از سفرش به تهران، لاپید را در جریان گفتاشته بسود اما لاپید بورل را به نادیده گرفتن اتهامات و سعی داشته است به هر شکل ممکن در آن کارشکنی کند. لاپید در این باره نوشت: بورل پیش از سفرش به تهران، لاپید را در جریان گفتاشته بسود اما لاپید بورل را به نادیده گرفتن اتهامات و سعی داشته است به هر شکل ممکن در آن کارشکنی کند. لاپید در این باره نوشت: بورل پیش از سفرش به تهران، لاپید را در جریان گفتاشته بسود اما لاپید بورل را به نادیده گرفتن اتهامات و سعی داشته است به هر شکل ممکن در آن کارشکنی کند. لاپید در این باره نوشت: بورل پیش از سفرش به تهران، لاپید را در جریان گفتاشته بسود اما لاپید بورل را به نادیده گرفتن اتهامات و سعی داشته است به هر شکل ممکن در آن کارشکنی کند. لاپید در این باره نوشت: بورل پیش از سفرش به تهران، لاپید را در جریان گفتاشته بسود اما لاپید بورل را به نادیده گرفتن اتهامات و سعی داشته است به هر شکل ممکن در آن کارشکنی کند. لاپید در این باره نوشت: بورل پیش از سفرش به تهران، لاپید را در جریان گفتاشته بسود اما لاپید بورل را به نادیده گرفتن اتهامات و سعی داشته است به هر شکل ممکن در آن کارشکنی کند.

یک قایق در خلیج فارس

مذاکره‌کنندگان وین احتمالاً به دوحه می‌روند

جام جهانی برجام در قطر

خلیج فارس در اوایل اسفندماه ۱۴۰۰، کشور قطر بود، ریسی در این سفر علاوه بر شرکت در نشست اپک گازی با «شیخ تمیم بن حمد آل ثانی» امیر ۴۲ ساله قطر نیز دیدار کرد و نتیجه این سفر امضای ۱۴ سند همکاری بین مقامات دو کشور در زمینه‌های هواپیمایی، تجاری، کشتی‌رانی، رادیو و تلویزیون، سیاست خارجی (لغو روادید)، برق، استاندارد و فرهنگی و آموزشی بود.

در پاسخ بر سفر ریسی به قطر در ۲۲ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ در حالی که مذاکرات

وین با وقفه ای دو ماه مواجه شده بود و تنش‌های لفظی بین تهران و واشنگتن در مورد سرزوشست مذاکرات و متهم کردن خلیج فارس است. در همین راستا شبکه قطری الجزیره نیز به نقل از یک مسئول ایرانی اعلام کرد که احتمال دارد از سرگیری مذاکرات احیای برجام به جای وین در یکی از کشورهای حاشیه خلیج فارس انجام شود و قطر هم شانس بیشتر و هم تمام امکانات لازم برای میزبانی از مذاکرات احیای توافق هسته ای را دارد.

دلیل انتخاب قطر

به نظر می‌رسد انتخاب قطر به عنوان مکان دور بعدی مذاکرات بر اساس توافق صورت گرفته بین طرفین مذاکره کننده به دور از هیاهوی معمول در وین، از نظر ایران و آمریکا چند مزیت عمده می‌تواند به همراه داشته باشد. یکی از شعارهای اصلی دولت سیزدهم در عرصه سیاست خارجی در راستای داشتن سیاست خارجی متوازن و منطقه‌پوده است چنان‌که در این مدت شاهد افزایش نسبی تبادل هیات‌ها بین ایران و کشورهای همسایه و منطقه و انعقاد توافق نامه‌هایی بین دو طرف بوده‌ایم که یکی از کشورهای هدف در این زمینه کشور قطر است، چنان که اولین سفر خارجی روسی نیز تهران و واشنگتن ایفا کرده است از جمله

گفت وگوا مکرر وزیر امور خارجه این کشور با همتایان ایرانی و آمریکایی خود و از دیگر

سو وجود ارتباط نزدیک بین شیخ تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر و جو بایدن رییس جمهور آمریکا، طرفین مذاکره به این تصمیم رسیده اند که به دور از هیاهوی وین امتیاز میزبانی این دور از مذاکرات را به قطر بدهند تا به نوعی به تحقق هدف قطر در نقش آفرینی جدی تری در عرصه سیاست خارجی منطقه ای و بین المللی نیز کمک کرده باشند.

در انتظار تابستان داغ

مذاکرات وین بر سر احیای برجام که از آذرماه ۱۴۰۰ آغاز شده بود در اسفندماه ۱۴۰۰ متوقف شد. از آن زمان تاکنون رایزنی‌ها میسان مقامات ایرانی و اتحادیه اروپا و آمریکا به طور تلفنی، تبادل پیام مستقیم و با واسطه ادامه داشته است. با این حال توقف

مذاکرات مستقیم در وین احیای برجام را به حاشیه برد. در حالی که طرف‌های برجامی به ویژه ایران و آمریکا در حال امتیازگیری حداکثری از یکدیگر بودند، جنگ روسیه و اوکراین بر سر بیوسستن اوکراین به ناتو در عسل به موضوع اول فضای بین الملل تبدیل شد و برجام و مذاکرات را به محاق برد. تنش میان روسیه و آمریکا بر سر بحران اوکراین تا آنجا پیش رفت که مذاکرات برجامی را نیز تحت الشعاع قرار داد و دو کشور بی میل نبودند تا از قبل برجام کاهده برای خود از نمد اوکراین بیافند.

علاوه بر تنش میان روسیه و آمریکا بر سر اوکراین که بر مذاکرات برجامی تاثیر داشت، تشدید فضا بین ایران و آژانس بین مذاکرات احیای برجام را متراش کرد.

در حالی که ایران و آژانس برای رفع برخی اختلاف‌ها بر سر چهار موضوع پادمانی در حال مذاکره بودند و حتی یکی از این چهار موضوع حل و فصل شده بود، شورای حکام با صدور قطعنامه‌ای، از تهران خواست هر چه زودتر به سوالات آژانس درباره سه محل مورد

شادمانی از شکست بن بست مذاکرات احیای برجام

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا درباره دستاورد سفر خود به تهران تاکید کرد: بن‌بست به وجود آمده در مذاکرات وین را رفع کردیم. به گزارش ایسنا، جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که به تهران سفر و با مقامات کشورمان دیدار کرده است با انتشار یک پیام توئیتری از «بن‌بست» در مذاکرات وین به‌عنوان دستاورد مهم سفرش خبر داد. بورل نوشت: نتیجه مهم

یک قایق در خلیج فارس

لاپید از بورل به شدت انتقاد کرد

حمله اسرائیل به تلاش اروپا برای احیای برجام

ایران] و مورد سرزنش قرار گرفتن ایران توسط شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی.» این دیپلمات افزود، لاپید به بسورل گفت، «این یک سفر کرد و تاونس با ایران در زمینه از سرگیری «مذاکرات نزدیک» با آمریکا در روزهای آتی توافق کند. همچنین در گزارش پولیتیکو آمده است: این مقام اروپایی تایید کرد که اسرائیل پیش از سفر بسورل، در جریان برنامه‌های او بوده است. این مقام رسمی تایید کرد که «مسائل به شدت نگران‌کننده‌ای در میان است.» از جمله هدف قرار

در ادامه این گزارش آمده است: یک سخنگوی بورس از اظهار نظر درباره رد و بدل شدن این پیام‌ها خودداری کرد. اما یکی از مقامات اتحادیه اروپا مطرح کرد که بورس در نقش تسهیل‌کننده و یک هماهنگ‌کننده بی‌طرف مذاکرات به ایران سفر کرد و تاونس با ایران در زمینه از سرگیری «مذاکرات نزدیک» با آمریکا در روزهای آتی توافق کند. همچنین در گزارش پولیتیکو آمده است: این مقام اروپایی تایید کرد که اسرائیل پیش از سفر بسورل، در جریان برنامه‌های او بوده است. این مقام رسمی تایید کرد که «مسائل به شدت نگران‌کننده‌ای در میان است.» از جمله هدف قرار

ایران و آژانس برای رفع برخی اختلاف‌ها بر سر چهار موضوع پادمانی در حال مذاکره بودند و حتی یکی از این چهار موضوع حل و فصل شده بود، شورای حکام با صدور قطعنامه‌ای، از تهران خواست هر چه زودتر به سوالات آژانس درباره سه محل مورد

سیاسی

ویژه

توانایی‌های پهپادی و پدافندی تهران

سوژه نشست قاهره

روزنامه وال استریت ژورنال مدعی شد، آمریکا یک نشست محرمانه با مقامات نظامی ارشد رژیم صهیونیستی و چند کشور عربی برای بررسی راه‌های مقابله با توانمندی‌های موشکی و پهپادهای ایران برگزار کرده است. به گزارش ایسنا، روزنامه وال استریت ژورنال در گزارشی به نقل از مقامات آمریکایی و کشورهای منطقه خاورمیانه مدعی شد که آمریکا در ماه مارس نشست محرمانه با مقامات نظامی ارشد رژیم صهیونیستی، عربستان سعودی، اردن، بحرین، قطر، مصر و امارات متحده عربی برگزار کرده است تا بررسی کنند که چگونه می‌توانند با توانمندی‌های موشکی و پهپادهای ایران مقابله کنند. به نوشته این روزنامه آمریکایی، این مذاکرات که بیشتر فاش نشده بود در شرم الشیخ مصر برگزار شد و این اولین بار بود که این طیف از نظامیان عالی‌رتبه صهیونیستی و کشورهای عربی تحت نظارت ارتش آمریکا برای گفت‌وگو درباره چگونگی مقابله در برابر آنچه «یک تهدید مشترک» می‌خوانند، دیدار کردند.

بر اساس این گزارش، یکی از عوامل افزایش این همکاری نظامی، تمایل کشورهای عربی برای دسترسی به فناوری و تسلیحات دفاع هوایی رژیم صهیونیستی در زمانی است که آمریکا اولویت‌های نظامی خود را به سمت

مقابله با چین و روسیه متمرکز کرده است. تاکنون مقامات صهیونیستی و کشورهای عربی حاضر در این نشست به

ژنرال جو بوچینو سخنگوی سنکتام (فرماندهی مرکزی نیروهای آمریکایی در منطقه) نشست شرم الشیخ را تایید نکرد اما با بیان این‌ که «این فرماندهی تعهد قاطع خود را به افزایش همکاری‌های منطقه‌ای و توسعه معماری یکپارچه دفاع هوایی و موشکی برای محافظت از نیروهای آمریکا و شرکای منطقه‌ایش حفظ می‌کند، مدعی شد که ایران عامل اصلی بی‌ثباتی در خاورمیانه به شمار می‌آید. همچنین به نوشته وال استریت ژورنال، در مذاکرات شرم‌الشیخ، شرکت‌کنندگان درخصوص روش‌های اطلاع‌رسانی سریع هنگام شناسایی تهدیدات هوایی به توافقاتی اساسی دست یافتند.

استراتژیک

رقابت آمریکا و چین در خاورمیانه

مینکسین پیی در پراچکت سیندیکیت نوشت: در سفر آتی جو بایدن، رئیس جمهور ایالات متحده به خاورمیانه در ماه آینده، میزبانان وی – به ویژه عربستان سعودی – احتمالاً سعی خواهند کرد او را متقاعد کنند که دوباره با منطقه تعامل کند. استدلال احتمالی آن‌ها، نه بر تقویت مؤهبتت آمریکا در رقابت قدرت با چین و روسیه، و که بر این امر متمرکز خواهد بود که جدایی استراتژیک از خاورمیانه به چه فرستی برای تقویت نفوذ منطقه‌ای خود می‌دهد. اما واقعیت به این سادگی نیست.

به گزارش سرتروی بین‌الملل «انتخاب» در ادامه این مطلب آمده است: از آنجایی که ظاهراً آمریکا در مورد رویارویی با چین در یک رقابت گسترده برای تسلط جهانی جدی است، باید ابتدا شرایط داخلی خود را بهبود ببخشد. سایر کشورها نمی‌خواهند با قدرتی که بر پایه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی نامطمئن‌تر است متحد شوند. خاورمیانه به عنوان یک تولیدکننده عمده سوخت فسسیلی، آشکارا برای ایالات متحده مهم است. در واقع، این قیمت‌های بسیار بالای انرژی است که بایدن را مجبور کرده تا روابط خود با عربستان سعودی را اصلاح کند. تا همین اواخر، بایدن از محمد بن سلمان، ولیعهد و حاکم واقعی کشور، به دلیل نقش در قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار سعودی در ترکیه در سال ۲۰۱۸ دوری می‌کرد. تغییر رویکرد بایدن نشان دهنده میزان نفوذ عربستان سعودی بوده و احتمالاً ریاض از این امر برای ترغیب ایالات متحده برای حفظ تعامل نظامی خود در خاورمیانه استفاده خواهد کرد. به نظر می‌رسد شادرها (معمولاً از سوی اسرائیل) مبنی عجله چین در بر کردن خلا امنیتی حاصل از خروج آمریکا، این موضوع را بیشتر تقویت می‌کند.

بعید است چین درهای نظامی در خاورمیانه ایجاد کند، به ویژه به این دلیل که شرکای اصلی آن در منطقه – مصر، ایران، عراق، اسرائیل، عربستان سعودی و امارات متحده عربی – دشمنان یکدیگر هستند. به عنوان مثال، در حالی که ایران و عربستان سعودی مایل به تجارت با بازیگران مشابه هستند، هیچ یک از آن‌ها روابط خوبی با کشورهای نخواستند داشت که روابط امنیتی قابل توجهی با رقیب اصلی ایجاد کند.

تردید چین در پیشبرد منافع امنیتی خود در خاورمیانه نشان می‌دهد که این کشور به خوبی از این موضوع آگاه است. حتی در مورد ایران که می‌تواند به عنوان نماینده‌ای در رقابت استراتژیک چین با ایالات متحده عمل کند، چین از اقداماتی که می‌تواند روابطش با عربستان سعودی و دیگر کشورهای خلیج فارس را به خطر بیندازد، اجتناب کرده است. به عنوان مثال، برخلاف روسیه، از ارائه سلاح‌های پیشرفته به ایران خودداری کرده است. حتی اگر چین فضای بیشتری برای مانور استراتژیک در خاورمیانه داشته باشد، احتمالاً ردهای استراتژیک خود را گسترش ندهد، زیرا این منطقه را برای امنیت خود حیاتی نمی‌بیند. در حالی که خاورمیانه تقریباً نیمی از واردات نفت چین را به خود اختصاص می‌دهد، مهم‌ترین صحنه در جنگ سرد ایالات متحده و چین، شرق و جنوب شرق آسیا است. چین بیشتر از آمریکا به دنبال محدود کردن هزینه خود در خاورمیانه است. در این زمینه، چین به احتمال زیاد به ابزارهای دیپلماتیک و اقتصادی برای گسترش نفوذ خود در خاورمیانه ادامه خواهد داد. به نظر می‌رسد تنها راه مقابله با این تلاش‌ها این است که ایالات متحده بازی دیپلماتیک و اقتصادی خود را تقویت کند.

اکنومیک

ایران شریکی مطمئن و پایدار برای اتصال بریکس

اهمیت حضور ایران در بریکس پلاس اگر از عضویت در سازمان همکاری شانگهای بیشتر نباشد، کمتر از آن نیست و زمینه‌ساز تحول بزرگی در استمرار، تقویت و اثرگذاری دیپلماسی اقتصادی کشورمان به عنوان یک بازیگر جدید در نظام بین الملل خواهد بود و می‌تواند ایران را به شریکی پایدار و قابل اتکاء جهت اتصال بریکس به گلوگاه‌های انرژی و بازارهای بزرگ جهانی مبدل کند. به گزارش ایسنا، بریکس (BRICS) گروهی متشکل از قدرت‌های اقتصادی نو ظهور است که شامل کشورهای برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی می‌شود. اکثر این کشورها در رده کشورهای اقتصادهای در حال ظهور هستند و با توجه به داشتن اقتصادهای رو به رشد و تاثیرگذار می‌توانند اثرات مهم منطقه ای و جهانی داشته باشند.

این کشورها در مجموع ۴۱ درصد جمعیت جهان، ۲۶درصد مساحت زمین در گسترته چاره قاره جهان، ۲۵ درصد تولید ناخالص جهانی و ۲۰ درصد تجارت جهانی را به خود اختصاص داده اند، همچنین جمعیت بریکس ۸۸/۲ میلیارد نفر و مساحت گسترده جغرافیایی ۷۳/۹ میلیون متر مربع می‌باشد و تولید ناخالص این کشورها هم ۸/۱۵ هزار میلیارد دلار برآورد شده است.

بریکس پلاس یکی از مهم‌ترین مجموعه‌های بین‌المللی اقتصادی در کنار رقبایی همچون ۲۰ محسوب می‌شود و افق روشنی فرا روی آن گسترده شده است. این گروه به یکتاگر چین، قدرت‌های نو ظهور اقتصادی را گردهم آورده تا با هم اندیشی ضمن بررسی راهکارهای مرتبط با موضوعات اقتصادی، در پی حفظ امنیت بین‌المللی هم باشند. چین با چنین اهدافی به طور رسمی از رئیس جمهور کشورمان برای سخنرانی در این نشست دعوت کرد البته ایران عضو گروه بریکس نیست. به نظر می‌رسد چین به دنبال تقویت ارتباطات اعضای گروه با کشورهای موثر در منطقه است و از این رو ایران را که شریکی پایدار و قابل اطمینان برای اتصال این گروه به بازارهای انرژی است برای شرکت در اجلاس این گروه دعوت می‌شود. رئیس جمهور کشورمان که به صورت ویدئوکنفرانس در نشست سران کشورهای گروه بریکس پلاس که به میزبانی چین برگزار شد، سخنرانی کرد اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران، آمادگی دارد همه توانمندی‌ها و ظرفیت‌های خود را، از جمله ذخایر کم‌نظیر انرژی، شبکه‌های حمل و نقل و ترانزیت کوتاه و ارزان، ثروت استثنایی نیروی انسانی آموزش‌دیده و نیز دستاوردهای علمی چشمگیر، برای نیل به اهداف بریکس به اشتراک بگذارد و این موقعیت کنه‌ظیر جغرافیایی سیاسی و اقتصادی، می‌تواند ایران را به شریکی پایدار و قابل اتکاء جهت اتصال بریکس به گلوگاه‌های انرژی و بازارهای بزرگ جهانی مبدل کند.

همان طور که تاکید شد، اهمیت حضور ایران در بریکس پلاس اگر از عضویت در سازمان همکاری شانگهای بیشتر نباشد، یقیناً از آن کمتر نیست و زمینه‌ساز تحول بزرگی در استمرار، تقویت و اثرگذاری دیپلماسی اقتصادی کشورمان به عنوان یک بازیگر جدید در نظام بین‌الملل خواهد بود.